

HUYỆN ỦY ĐAK ĐOA
BAN TUYÊN GIÁO

*

Số 307 CV/BTGHU
V/v gửi tài liệu tuyên truyền
phòng trừ Sâu keo Mùa thu

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

Đak Đoa, ngày 11 tháng 7 năm 2019

- Kính gửi: - 52 tổ chức cơ sở Đảng,
- Các cơ quan chuyên trách tham mưu, giúp việc Huyện ủy,
- Mặt trận và các tổ chức chính trị - xã hội huyện,
- Phòng Nông nghiệp và phát triển Nông thôn,
- Trung tâm Dịch vụ Nông nghiệp huyện,
- Phòng Văn hóa và Thông tin,
- Trung tâm Văn hóa, Thông tin và Thể thao huyện,
- Báo cáo viên Huyện ủy.

Thực hiện Công văn số 2526-CV/BTGTU, ngày 09 tháng 7 năm 2019 của Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy về việc gửi tài liệu tuyên truyền phòng trừ sâu keo Mùa Thu;

Để kịp thời tuyên truyền, phổ biến nhằm nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân về đặc điểm nhận biết; đặc điểm sinh học, sinh thái; đặc điểm gây hại; con đường du nhập, sinh trưởng, phát triển của Sâu keo Mùa thu và các biện pháp phòng trừ.

Ban Tuyên giáo Huyện ủy sao gửi tài liệu tuyên truyền phòng trừ Sâu keo Mùa thu (có đề cương gửi kèm); đề nghị các tổ chức cơ sở Đảng, các cơ quan chuyên trách tham mưu, giúp việc Huyện ủy; Mặt trận và các tổ chức chính trị - xã hội huyện; Phòng Nông nghiệp và phát triển Nông thôn; Trung tâm Dịch vụ Nông nghiệp huyện Phòng Văn hóa và Thông tin; Trung tâm Văn hóa, Thông tin và Thể thao huyện; các đồng chí Báo cáo viên Huyện ủy nghiên cứu, lựa chọn những nội dung phù hợp và tổ chức tuyên truyền, phổ biến sâu rộng đến cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân trên địa bàn huyện bằng những hình thức phong phú, đa dạng, phù hợp với từng đối tượng để chủ động tiến hành các biện pháp phòng trừ Sâu keo, không để lây lan, gây hại trên địa bàn huyện.

Nhận được Công văn này, đề nghị các địa phương, cơ quan, đơn vị và các cá nhân có liên quan triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như trên,
- Thường trực Huyện ủy (báo cáo),
- Lưu Ban Tuyên giáo Huyện ủy.

K/T TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN

Nguyễn Chung Tình

TÀI LIỆU TUYÊN TRUYỀN PHÒNG TRỪ SÂU KEO MÙA THU

*(kèm theo Công văn số 306-CV/BTGHU ngày 11/7/2019
của Ban Tuyên giáo Huyện ủy)*

Sâu keo mùa thu có tên tiếng Anh là Fall Armyworm (viết tắt là FAW), tên khoa học là *Soodopfera fugiperda*, thuộc Bộ cánh vảy (Lepidoptera), Họ ngài đêm (Noctuidea). Trứng có hình cầu, đường kính 0,75 mm. Trứng mới đẻ có màu xanh, sau đó chuyển sang màu trắng sữa, trước khi nở chuyển sang màu nâu nhạt. Sâu keo mùa thu có khả năng gây hại nặng, lây lan nhanh và khó phòng trừ. Sâu keo mùa thu còn có khả năng di trú xa, nhất là di trú theo gió với khoảng cách rất xa nên rất khó kiểm soát, ngăn chặn sự xâm nhập của chúng.

Theo thống kê sơ bộ, tính đến đầu tháng 7 năm 2019, sâu keo mùa thu đã gây thiệt hại trên 5.500 ha ngô (bắp) thuộc 11 huyện, thị của tỉnh. Trong đó, bị thiệt hại nặng nhất là các huyện: Chư Prông (hơn 2.500ha), Kông Chro (gần 1.300ha), Chư Puh (1.200ha) và có nguy cơ lây lan ra diện rộng.

I- ĐẶC ĐIỂM NHẬN BIẾT

Sâu non có 6 độ tuổi, tuổi 1-2 cơ thể màu xanh nhạt - vàng nhạt là phổ biến. Khi sâu non phát triển tuổi 3-6 có màu nâu xám - nâu sẫm với các sọc dọc thân. Tùy theo môi trường thức ăn, sâu non có màu nâu nhạt - xanh đen. Kích thước sâu non tuổi 1 dài khoảng 0,5 mm, lên tuổi 3 sâu non dài 6-9 mm; tuổi 6 đầy sức sâu non dài 30-40 mm.

Sâu non: Có hình ống, màu nâu. Đầu hình chữ “Y” ngược màu vàng, trên lưng đốm áp sát đuôi có 4 chấm đen bố trí cân đối nhau tạo thành hình vuông; trên mỗi đốm thân có 4 chấm xếp thành hình thang, lưng có 3 sọc màu sáng chạy song song.

Nhộng: Có màu nâu sáng bóng, thường hóa nhộng trong đất. Thời gian của giai đoạn nhộng là khoảng 8 - 9 ngày.

Sâu trưởng thành: Có màu nâu đen, cánh bướm có màu nâu hay xám với những chấm màu vàng sẫm và một đường viền màu xám ở gần mép cánh. Cánh sau có màu trắng. Thời gian sống của con trưởng thành từ 7 - 21 ngày (trung bình khoảng 10 ngày).

Việc phát hiện sớm là rất quan trọng để phòng chống sâu keo mùa thu. Do đó, người dân cần thường xuyên theo dõi đồng ruộng, cứ mỗi 2 ngày kiểm tra ruộng một lần, kiểm tra ruộng theo hướng gió thổi, kiểm tra bờ biên của ruộng và khoảng giữa ruộng. Lưu ý tất cả các bọ trứng, trứng mới nở hoặc ấu trùng xâm nhập vào xoắn nõn. Đặc điểm của sâu keo mùa thu ở giai đoạn sâu non rất dễ nhận biết. Vì vậy,

người dân cần đối chiếu kỹ với đặc điểm của sâu keo mùa thu khi phát hiện các loài sâu đáng nghi ngờ trên đồng ruộng.

II- ĐẶC ĐIỂM SINH HỌC, SINH THÁI

Trưởng thành hoạt động về ban đêm, từ khi vũ hóa đến đẻ trứng có thể bay nhiều km để tìm nơi đẻ trứng, chúng có thể di chuyển xa hàng trăm km nhờ gió. Trưởng thành sống trung bình 12-14 ngày.

Trưởng thành đẻ trứng vào ban đêm, đẻ thành ô xếp thành hai lớp trứng là chủ yếu. Vị trí ổ trứng thường ở mặt trên của phiến lá hoặc cạnh cuống lá. Mỗi ổ trứng khoảng 50 - 200 quả/ổ, xếp thành 2-3 lớp và được bao phủ bởi một lớp lông màu hồng - xám. Một trưởng thành cái có sức đẻ từ 6-10 ổ trứng tương đương 1.000 - 2.000 trứng. Thời gian trứng nở sau 2-10 ngày, trung bình 3-5 ngày ở nhiệt độ 20-30°C. Sâu non là giai đoạn gây hại của sâu keo mùa thu. Sâu non có 6 tuổi, thời gian pha sâu non kéo dài 14 - 21 ngày, nếu độ ẩm cao, nhiệt độ thấp thì thời gian pha sâu non kéo dài khoảng 30 ngày.

Sâu non mới nở nhanh chóng di chuyển đến những vị trí có lá non. Sâu non mới nở có thể nhả tơ để nhờ gió phát tán đến các cây khác gần đó để gây hại. Sâu non tuổi lớn có tập tính cắn chết sâu non tuổi nhỏ.

Nhộng vũ hóa phần lớn trong đất ở độ sâu 2-8 cm, một số ít trường hợp bắt gặp hóa nhộng giữa các lá, nách bẹ lá của cây ký chủ hoặc trong cây bắp. Thời gian pha nhộng 9-13 ngày ở nhiệt độ 14,6°C.

III- ĐẶC ĐIỂM GÂY HẠI

Sâu non có khả năng gây hại trên lá, các bộ phận non của cây, trái. Trong đó, sâu non tuổi 1-2 ăn biểu bì ở mặt dưới của lá non gây ra các vết hình vuông hoặc hình chữ nhật màu trắng đặc trưng. Sâu non tuổi lớn hơn ăn khuyết lá, bẹ lá tạo thành các lỗ lớn. Nếu số lượng sâu ăn lá nhiều có thể làm rụng lá hoàn toàn, mật độ từ 0,2 đến 0,8 ấu trùng trên mỗi cây trong giai đoạn muện có thể làm giảm năng suất từ 5 đến 20%. Về cây ký chủ, sâu keo mùa thu có thể ăn hơn 300 loài thực vật, bao gồm cả bắp, bông, đậu tương, lúa, mía, cây rau, cà... Tuy nhiên, sâu ưa thích nhất cây bắp, nhất là bắp ngọt, bắp nếp và bắp rau.

Sâu non có khả năng gây hại trên lá, các bộ phận non của cây, trái. Sâu non tuổi 1-2 gặm bề mặt lá, rồi ăn khuyết từng miếng nhỏ, từ tuổi 3 trở đi gây hại nặng nhất, chúng cắn lủng lá tạo thành những cái lỗ và ăn từ mép lá vào trong, nhìn về bề ngoài "rách rưới". Nếu mật số cao chúng có thể làm rụng lá hoàn toàn, mật số từ 0,2 đến 0,8 ấu trùng trên mỗi cây trong giai đoạn muện có thể làm giảm năng suất từ 5 đến 20%.

IV- CON ĐƯỜNG XÂM NHẬP, LÂY LAN

Sâu keo mùa thu có thể xâm nhập qua các con đường chính gồm: Sâu non di chuyển ở khoảng cách gần (cây này sang cây khác; ruộng này sang ruộng khác). Sâu non, nhộng, trứng thậm chí là trưởng thành di chuyển theo sản phẩm, phế phụ phẩm

của cây ký chủ (bắp, cỏ thức ăn chăn nuôi...) trong quá trình vận chuyển cây ký chủ qua biên giới hoặc theo hàng hóa thương mại từ nước ngoài vào Việt Nam hoặc giữa các địa phương trong nước. Trưởng thành tự bay tìm nơi đẻ trứng ở khoảng cách vài trăm mét đến hàng chục km. Trưởng thành di trú có thể bay theo gió xa hàng trăm km.

V- BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG

Phòng chống sâu keo mùa thu bằng biện pháp quản lý dịch hại tổng hợp, gồm:

Biện pháp canh tác: Làm sạch cỏ dại xung quanh vườn trồng bắp để hạn chế nơi trú ẩn của sâu. Làm đất rồi phơi đất khô để ấu trùng, nhộng trong đất chết hoặc dễ dàng bị thiên địch tiêu diệt. Luân canh bắp - lúa nước ngay sau vụ bắp để diệt nhộng trong đất. Làm đất kỹ cũng góp phần diệt nhộng trong đất.

Biện pháp thủ công: Thường xuyên kiểm tra đồng ruộng, đặc biệt ở giai đoạn ngô 3-6 lá để phát hiện ổ trứng, ngắt tiêu hủy. Sử dụng tro bếp hoặc nước xà phòng loãng đổ vào nống bắp diệt sâu non.

Biện pháp sinh học: Hạn chế sử dụng thuốc BVTV hóa học để bảo vệ thiên địch của sâu keo mùa thu. Sử dụng chế phẩm nấm xanh, nấm trắng, vi khuẩn Bt, virus NPV để phun trừ khi sâu tuổi nhỏ. Nhân thả ong ký sinh trứng (ong mắt đỏ, ...), các loài bắt mồi ăn thịt như bọ đuôi kìm để kiểm soát sâu non mới nở - tuổi nhỏ.

Biện pháp bẫy, bả: Bẫy bả, bẫy đèn bằng cách sử dụng bẫy dính màu vàng có pheromone giới tính, bẫy bả chua ngọt hoặc bẫy đèn để diệt trưởng thành. Hoặc bẫy cây trồng theo cách trên cánh đồng trồng bắp, cần trồng xen một số diện tích cỏ voi, bắp nếp sớm hơn so thời vụ chung để dẫn dụ trưởng thành đến đẻ trứng. Sử dụng bẫy diệt trưởng thành, ngắt ổ trứng và phun trừ sâu non trên các diện tích bẫy cây trồng.

Biện pháp hóa học:

- Sử dụng các hoạt chất thuốc bảo vệ thực vật được phép sử dụng để phun trừ khi sâu đa số tuổi 1-3 (giai đoạn ngô 3-6 lá), phun sáng sớm hoặc chiều mát.

- Sử dụng thuốc bảo vệ thực vật theo nguyên tắc 4 đúng.

- Có thể sử dụng **tạm thời** các loại thuốc có hoạt chất gồm:

- + *Bacillus thuringiensis* (300-500 g a.i/ha). Phun 2 lần cách nhau 7 ngày. Phun thuốc khi sâu mới xuất hiện, tuổi 1-2. Lượng nước phun 400-600 lít/ha;

- + *Spinetoram* (30-36 g a.i/ha). Phun giai đoạn cây có 4-6 lá thật khi sâu mới xuất hiện tuổi 1-2. Phun 2 lần, cách nhau 10-12 ngày. Lượng nước phun 400-600 lít/ha.

- + *Indoxacard* (75 g a.i/ha). Phun giai đoạn cây có 4-6 lá thật khi sâu mới xuất hiện tuổi 1-2. Phun 2 lần, cách nhau 10-12 ngày. Lượng nước phun 400-600 lít/ha.

+ *Lufenuron* (30 g a.i/ha). Phun giai đoạn cây có 4-6 lá thật khi sâu mới xuất hiện tuổi 1-2. Phun 2 lần, cách nhau 10-12 ngày. Lượng nước phun 400-600 lít/ha.

Ngoài các hoạt chất nêu trên, có thể sử dụng thuốc chứa hoạt chất *Emamectin benzoate* đã được thử nghiệm có hiệu quả tốt tại tỉnh Hòa Bình như: *Rholam Super50SG*; *Binged 50WG*; *Tasieu 5SG*,... Khi phun thuốc chú ý dùng loại vòi phun có mũi chụp, phun tập trung ướt toàn bộ lá nõn và nõn của cây. Hoặc có thể sử dụng một số thuốc dạng hạt như: *Vibam 5GR*; *Afudan 3GR* để rắc vào nõn, theo liều lượng khuyến cáo ghi trên bao bì./.

TÀI LIỆU DO BAN TUYÊN GIÁO TỈNH ỦY BIÊN SOẠN